

ФАКУЛТЕТ ТЕХНИЧКИХ НАУКА

Број 01-195/9

13. 6 2024 год.
НОВИ САД

**Програм развоја научноистраживачког подмлатка Факултета
техничких наука
2024-2030.**

Нови Сад, мај 2024. године

Политика развоја научноистраживачког подмлатка Факултета техничких наука је и до сада била изузетно важна и посвећивала јој се одговарајућа пажња. Ово се посебно односи на запошљавање и ангажовање младих и њихово укључивање у све три делатности Факултета.

Услов за савремени, образовни и научноистраживачки рад су висококвалификовани људски ресурси.

У циљу још потпунијег укључивања научноистраживачког подмлатка у савремена научна истраживања, посебно у свим областима које су директно или индиректно упућене на нове технологије укључивање у значајне међународне пројекте, Факултет техничких наука ће Програмом развоја научноистраживачког подмлатка 2024-2030. и даље придавати потребни значај и важност.

У ширем смислу, под појмом научноистраживачки подмладак подразумевају се:

- студенти који показују изузетан успех током студија и склоност ка истраживачком раду;
- асистенти, сарадници у настави и истраживачи (истраживачи-приправници, истраживачи-сарадници).

1. Програм развоја научноистраживачког подмлатка - студената

Студентима академских студија се пружа могућност да се укључе у научноистраживачке пројекте на катедри или департману са циљем да се заинтересују за научни рад и испоље своја знања и могућности.

Први степен или прва могућност припреме за научноистраживачки рад свакако су мастер студије и израда мастер (дипломског) рада. Тада студент, кроз квалитетно вођење од стране ментора, има прилику да покаже како мисли, односно како примењује стечена знања. Одлична вештина за спровођење овакве активности је студентски научноистраживачки рад. Студентске научне активности су:

- избор и награђивање промовисаног студента и избор најбољег мастер рада на нивоу Факултета и Универзитета;
- такмичење у знању и научностручним вештинама на *ИЈАДАМА*;
- укључивање у истраживачке пројекте.

Укључивањем студената у научноистраживачке пројекте неоспорно се повећава квалитет следећег степена научноистраживачке припреме, а то су докторске студије.

Програм научног развоја студената на ФТН-у обухвата:

1. Одабир (селекцију) квалитетног научноистраживачког подмлатка кроз:

а) редовну наставу, исказани успех студената;

- б) семинарске и друге радове;
- в) менторски рад у току израде завршних дипломских радова;
- г) менторски рад у току израде дипломских радова који су награђени;
- д) и друге видове.
2. Подршка научноистраживачком раду студената кроз рад одговарајућих секција за научни рад у студентским организацијама Факултета, учешћа на такмичењима из знања;
 3. Организовање научноинформативних трибина, радионица које имају за циљ упознавање студената са научноистраживачким радом у различитим областима;
 4. Популарна научна предавања истакнутих научника и стручњака са иностраних универзитета, других факултета, научних института и привреде;
 5. Учешће студената на научно-стручним скуповима са својим радовима у оквиру студентских или редовних секција и објављивање самосталних и стручних радова;
 6. Организовани одлазак на стручна усавршавања у иностранству кроз стручне екскурзије, праксу и друге видове усавршавања;
 7. Учешће студената у Еразмус плус програму који стипендира студијске боравке у трајању од 3 до 12 месеци где се студенти укључују у редовну наставу на универзитетима Европске уније, као и учешће у другим програмима размене: *Campus Europae*, *Global Ugrad*, *CEEPUS*, *DAAD* и др.;
 8. *EURAXESS* портал - јединствени веб-сервис који омогућава приступ потпуним и ажурним информацијама и услугама, намењеним истраживачима из Европе и ван ње, који желе да започну или наставе своју научну каријеру у европским истраживачким институцијама.

Активности Факултета техничких наука које ће бити спроведене са циљем развоја научноистраживачког подмлатка - студената у наредном периоду односиће се на:

- праћење развоја научноистраживачког рада на ФТН-у;
- праћење развоја даровитих студената ФТН-а у току студија и њихово усмеравање заједно са Центром за развој каријере и саветовање студената Универзитета у Новом Саду;
- подстицај да идеје и креативност студената буду у функцији развоја других центара на Факултету;
- омогућавање професорима и истраживачима да имају адекватну помоћ кроз ангажовање студенатамастер студија;
- праћење заступљености научноистраживачког рада међу студентима ФТН-а;
- евидентирање укључивања студената у пројекте и повезивање са њиховим самосталним радовима у току студија (семинарским и завршним радовима на последипломским односно докторским студијама);

- избор у звање истраживач-приправник (на основу Правилника о поступку и начину вредновања и квантитативном исказивању научноистраживачких резултата истраживача);
- праћење менторског рада професора према студентима који су се определили за научноистраживачки рад.

2. Програм развоја научноистраживачког подмлатка -асистената, сарадника у настави и истраживача (истраживача-приправника и истраживача-сарадника)

Програм развоја за овај део популације научноистраживачког подмлатка су докторске студије. Докторске студије су један од континуалних и врло битних активности у научној профилизацији Факултета као НИО. Универзитети односно факултети су институције које су у претходном периоду као прве од НИО започеле процес образовања младих истраживача кроз докторске студије.

У ову групу научноистраживачког подмлатка Факултета убрајају се:

1. сарадници у настави, асистенти, истраживачи-приправници и сарадници на пројекту, односно млади истраживачи изабрани након завршетка мастер студија;
2. асистенти са докторатом изабрани након завршетка мастер студија, односно одбрањене докторске дисертације;
3. стипендисти Министарства просвете;
4. млади истраживачи и научници у раној фази каријере кроз програме Фонда за науку (ПРОМИС 2023).

Према прихваћеном систему Болоњског процеса развоја високошколског образовања, развој младих сарадника креће се у два правца:

1. бирање у асистентска звања која имају ангажовање и у настави и у науци и
2. избор младих сарадника у научна звања (истраживач-приправник, истраживач-сарадник).

На Факултету је тренутно ангажовано више од 400 младих сарадника у настави или у научноистраживачком раду, као и већи број стипендиста Министарства просвете, који немају заснован радни однос. Програм њиховог усавршавања обухвата наставак образовања и стицање титуле доктор наука и укључивање у научноистраживачки рад на Факултету.

У погледу првог дела програма, за све младе сараднике акредитовани су студијски програми за докторске студије или докторски истраживачки програми из свих струка које се негују на ФТН-у. Акредитација подразумева да постоје компетентни наставници и ментори на појединим студијским програмима докторских студија. Један од услова компетенције је број објављених радова у часописима са *ISI* листе. Циљ је да се ниво компетентности за рад на докторским студијама свих сарадника подигне на виши ниво и тиме омогући даљи научни и образовни развој Факултета.

Када је у питању усавршавање подмлатка кроз докторске студије у наредном периоду се планира:

1. Унапређење акредитованих студијских програма кроз укључивање нових изборних предмета (континуални процес) и реакредитација (сваких 7 година);
2. Акредитација нових студијских програма докторских студија;
3. Перманентно повећање броја компетентних наставника и ментора на докторским студијама;
4. Стварање услова за све докторанде за целодневни боравак на Факултету (кабинетски простор, лабораторијски простор и опрема итд.);
5. У оквиру часописа *Зборник радова Факултета техничких наука* најмање у два броја годишње ће бити омогућено објављивање резултата студената докторских студија;
6. Активно учествовање у међународној и факултетској асоцијацији докторанада *PhDoc*.

У другом делу програма усавршавања планира се:

1. Учешће младих истраживача стипендиста на пројектима из програма Министарства у оквиру Владе РС;
2. Учешће младих истраживача на пројектима АПВ - Покрајинског секретаријата за високо образовање и научноистраживачку делатност;
3. Учешће младих истраживача на пројектима билатералне сарадње који су започети или који ће бити одобрени;
4. Учешће на докторским симпозијумима на ФТН-у, у земљи и иностранству;
5. Учешће у одабраним пројектима, као и пројектима ангажовања младих истраживача на: *HORIZON EUROPE*, *ERASMUS+*, *EUREKA*, *IPA*, *COST* и другим програмима Европске уније у којима су посебно пројектовани широки простори по програмским опредељењима и средствима за младе и надарене;
6. Повећање броја истраживача са звањем истраживач-сарадник и њихово 100% ангажовање у научноистраживачком раду.

Поред повећаног укључивања научног подмлатка у научне пројекте овим програмом ће се наставити:

1. Подршка за усавршавање у иностранству кроз дуже боравке на познатим научноистраживачким институцијама у Европи и свету;
2. Подршка учешћу на научним скуповима и конференцијама у сарадњи са надлежним министарствима и покрајинским секретаријатима;
3. Подршка у савладавању и проширивању знања страних језика, најсавременијих програмских система, итд.;
4. Формирање факултетске награде за најбољег младог истраживача;
5. Побољшавање научноистраживачког амбијента за живот и рад научноистраживачког подмлатка (радни услови, стамбени услови, итд.);
6. Активно учешће на манифестацијама: Фестивал науке и Ноћ истраживача који се већ традиционално организују у Београду и Новом Саду.

Наставници и други истраживачки кадар имају обавезу да дефинишу и јавно истакну теме научноистраживачког рада које су интересантне младим истраживачима и у оквиру којих могу остварити ангажман на Факултету.

Поред тога, веома је важна стална комуникација и праћење рада и напредовања младих истраживача. Планирају се форуми: за сталну размену информација о могућностима развоја у одређеним областима; о конкурисању на различите пројекте; о специфичним проблемима, који се јављају приликом припреме конкурсног материјала; о методама научног рада које се примењују у раду на пројектима, и сл..

Информације и закључци тих састанака или форума користили би у даљем раду на развоју научноистраживачке делатности Факултета.

В. Д. ДЕКАНА

Проф. др Борис Думњић

